

שמעון פינקל, שחקן ובמאי (1905-1999)

לשפר את מעמדו של התיאטרון בזכות העובדה שפתח את שעריו למחזות קלאסיים, מודרניים ומקוריים והעמיד דור צעיר של שחקנים ובמאים ישראלים. פינקל כתב כמה ספרים על תולדות התיאטרון וכן אוטוביוגרפיה ששמה "במה וקלעים". ב-1969 קיבל את פרס ישראל לתיאטרון; ב-1992 קיבל את התואר ד"ר לשם כבוד מהאוניברסיטה העברית, וב-1993 אזרחות כבוד של העיר תל-אביב-יפו.

שמעון פינקל בהצגה "ניצוץ של משורר"

ב-1937 הועלה ב"הבימה" המחזה המקורי הראשון, בפרטואר התיאטרון, "השומרים" מאת עבר-הדני, שעסק בהווי של חיי "השומר". מספר פינקל: "הצגנו בנתניה ואלמנתו של ליזנסקי קמה מהקהל וצעקה: 'זה לא נכון! זה לא נכון! אלכסנדר זייד, מראשוני 'השומר' שבא להצגה התלונן: 'איך מעיזים להפוך את המיתוס המפואר ל'תיאטר'? ממנוב רכב על סוס ופה הוא נכנס לבמה ברגל בלי סוס!' אבל לי הוסיפה כל המהומה הזאת אדרנלין וחשק ופלפל למשחק".

נולד בגרודנה שבפולין. למד בבית הספר הדרמתי של מקס ריינהרט בברלין. ב-1922 הצטרף לקבוצת שחקנים שבאה מארץ-ישראל והופיע עמם בברלין בתפקידו הראשון בשפה העברית. ב-1924 עלה ארצה עם חברי הקבוצה שייסדה בארץ את התיאטרון הארץ-ישראלי. ב-1927 הצטרף לתיאטרון "הבימה" ומאז היה מבכירי שחקניו ובמאיו. גילם עשרות תפקידים מהקלאסיקה העולמית והיהודית והיה ה"המלט" העברי הראשון. שיחק בהצגות רבות בהן: "הדיבוק", "המלך ליר", "אותלו", "אדיפוס המלך", "פר גינט", "עמך", "יומנה של אנה פרנק" ועוד.

ב-1961 נבחר למנהל האמנותי של "הבימה", שנוהל עד אז כקולקטיב. בתפקידו זה התמודד עם קשיים רבים אבל הצליח